

PHẬT BỔN HẠNH KINH
(PHẬT BỔN HẠNH TÁN TRUYỆN)

QUYỂN 3

Phẩm 14: THUYẾT PHÁP CHO VUA BÌNH-SA

*Ý như mây tốt lành
Sấp mưa xuống cam lộ
Dùng lời lẽ sâu xa
Tiếng trời Phạm trong trẻo
Lại còn dùng tám thứ
Âm hưởng rất dịu ngọt
Và từ ngữ đẹp đẽ
Thấm đượm vua Bình-sa
Biết rõ đủ ý vua
Chánh trực nên trong sạch
Tâm Từ ái cung kính
Đầy ấp ở trong lòng.
Nay vua tuy đang ở
Đời trước loạn, mặt suy
Dùng thiện tự chế ngự
Vượt trên vua cõi trời
Thấy tịnh ý của con
Trong lòng ý suốt trong
Như ngày sương u ám
Hoa nở biết trời mọc.
Tuy làm ân cho người ngu
Thì ân ấy cũng như không
Thí chút lành cho người hiền
Ân đó ngày càng thêm dày
Nay thấy vua rất lạ lòng
Chẳng hề mê đắm vương vị
Phong tư kiêu ngạo che lấp
Chủ đất kia đều mê hoặc
Nếu người trí được tài sản
Không cho của cải là trọng
Thân tâm thường như hoa lửa
Người trí từ thân chọn yếu.
Chúng sinh lên trời
Rất được lợi lớn
Các chủ cõi đất
Dùng chánh pháp trị.*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Vua của chánh pháp
Thuận lý trị đời
Tất cả dân chúng
Đều theo chánh chân.
Nếu có của báu
Trước xét chỗ cần
Nếu lại rời bỏ
Sau không tâm hờn
Giống như từ lạc
Vớt lấy bỏ đi
Nước còn đổ bỏ
Cũng không tâm hận.
Nghinh tiếp lẫn nhau
Dùng lễ đối khách
Ra ân trọng hậu
Dùng nghĩa bạn lành
Nay tôi sẽ lấy.
Ân bạn đáp đền
Ý muốn can ngăn
Mở lòng khéo nghe:
“Tất cả chúng sinh
Mạng như sương mai
Nay tôi tất cả
Đều vì đời sau
Giống như lửa mạnh
Được bơ càng nhiều
Và đốt cây cỏ
Không hề thỏa mãn.
Tâm thương và ghét
Bởi do ngu si
Đều còn mê lầm
Dầu uống thuốc hay
Bệnh tật già nua
Ngọn lửa chết chóc
Năm đường thiêu đốt
Đắm không thoát lậu.
Nay tôi đã biết
Sức mạnh lửa hừng
Nay muốn tìm cách
Thoát khỏi họa này
Cho nên rời bỏ
Họ hàng, người quen.
Ái dục như độc
Vì sao không lìa?
Tôi đã không sợ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Các rắn độc này
Mưa đá lửa dữ
Bệnh nặng gió mạnh,
Cũng lại chẳng sợ
Giặc cướp vung đao
Chỉ sợ ân ái
Thường chịu sinh tử.
Mê theo ái dục
Không hề thỏa mãn
Các trời cũng vậy
Hưởng người thế gian.
Tất cả thế gian
Mong cầu không chán
Như lửa đã cháy
Cũng lại nhàm chán
Đất đai được khắp
Ngang bằng biển lớn
Lại tham muốn vượt
Muốn đến bờ kia
Tất cả mong cầu
Không hề thỏa mãn
Giống như các dòng
Trở về biển cả.
Bảy ngày mưa báu
Cho đến đầu gối
Hàng phục khắp nơi
Trên đến cõi trời,
Tuổi thọ cõi trời
Lâu bảy kiếp rưỡi
Vua thánh Đảnh Sinh
Dục không thỏa mãn
Lại có vua thánh
Hưởng phước lộc trời
Khi ngôi trời thoái
Sợ A-tu-luân
Kiêu mạn liền thanh.
Tiên nhân đảm đương
Trụ tà không chán
Từ trời đọa xuống.
Có vua Mãn Duy
Lên đến cõi trời
Được thể nữ trời
Dem thân hình đến
Phạm đến Thần tiên
Tinh xá Kim bảo

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Vì tham diệt vong
Liên hóa thành tro.
Có vua Trọng Đảm
Đem binh lên trời
Lại từ cõi trời
Đem Thiên nữ về
Do Thiên nữ đó
Tự phải chết đi.
Chúng sinh như thế
Không nhàm nên chết
Nổi tiếng tệ ác
Cung mạnh tên nhanh.
Xả bỏ ngôi vua
Vào rừng học Tiên
Tâm không thích ứng
Thân phải làm việc
Giết hại kẻ khác
Thân cũng chết đi.
Cô gái tên Hiền
Các vua tranh nhau
Dấy các thứ binh
Đối trận chiến đấu
Do vì ái dục
Sinh khởi tranh chấp
Phải bỏ ái dục
Như bỏ kẻ thù.
Các dòng họ vua
Ganh tị tàn hại
Giết hết Sát-lợi
Hai trăm mười người
Liệt sĩ thuở trước
Tâm sân làm hại
Nên bỏ tâm ác
Như rắn lột vỏ.
Nói nhạn nói hạc
Do đó tranh chấp
Đi đến giết hại
Cho đến số ức
Ngu si tranh chấp
Khởi đầu việc nhỏ
Phải bỏ ngu si
Tự bỏ bệnh tối.
Hai vua thuở trước
Tranh chấp ao thơm
Cống cao ôm giữ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Giết hại lẫn nhau
Dùng gậy sắt đập
Bể nát cả đầu
Phải bỏ kiêu mạn
Như mây che phủ.
Lại như liệt sĩ
Có sức mạnh nhanh
Do vì tham ái
Đoạt thể nữ người
Vì do yếu đuối
Đến nỗi phải chết
Như sợ chết nên
Phải bỏ yêu đắm.
Hai A-tu-luân
Do nữ sắc chết
Vì tham nữ sắc
Nghe tiếng phải chết.
Trên không bay liệng
Vương tử Tân Đầu
Ham hai mùi ấy
Đều phải tán mạng.
Xưa vua Y Tương
Vì mũi tham hương
Phạm trời Cát tường
Đến nỗi tiêu mạng,
Xưa vua Ân Đầu
Thân ưa mềm mại
Tham đắm không chán
Đầu vỡ mà chết,
Họ đều do dục
Sáu căn buông lung
Như biển chứa dòng
Không bao giờ chán.
Miệng cá Ma-kiệt
Còn có thể đầy
Sáu căn thọ dục
Khó mà đầy đủ
Tham lam như vậy
Còn dư khó kể
Sáu căn chưa đủ
Gặp nhiều gian nan
Như vua đã nói
Trước mặt sáu căn
Đâu ai thỏa mãn
Nên xét điều ấy.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Vua đem lòng kính
Các nước mời nhau
Xét ra ngôi vua
Cũng không thuận vui
Toàn việc khiến người
Được rất vui sướng
Nhưng sau vui đó
Chịu nhiều gian nan.
Chiếc áo dày ấm
Hợp rét mùa đông
Đến khi hè nóng
Trở lại thành nạn
Người đói được ăn
Cho là no vui
Nếu buộc ăn nữa
Ắt thành rất khổ;
Như ao sen tốt
Trong có tíc trùng
Như rừng cây hoa
Sư tử ở trong
Nhà bằng vàng báu
Lửa cháy tươi bời
Ngôi vua cũng vậy
Mời nhau làm chi?
Cá thấy đớp mồi
Chẳng biết lưới câu
Giống như dùng mật
Bôi lên dao kiếm
Chiếc ngai vua này
Như cùm bẫy báu
Nhìn tuy vui mắt
Thân tâm rất khổ
Dáng dấp vương giả
Ăn mặc như trời
Cỡi xe đất nước
Như lao ngục thôi.
Làm vua trọng trách
Nặng hơn núi Thái
Khổ như ngựa đấu
Người xem rất vui.
Nước lửa, gió mưa
Dịch bệnh, đói nghèo
Trộm cướp, giặc cướp
Nước địch xâm lăng
Biên giới đồn thủ

Xâm đoạt tổn hao
Các gian nan ấy
Riêng lòng vua đau
Đêm ngày lo lắng
Ngủ chẳng được an
Nghĩ tìm phương cách
Trừ hoạn nước non,
Tâm ôm lòng nghi
Chẳng tin thần dân
Như đến nơi độc
Được người cho ăn.
Dù cho vua ấy
Chủ vô số thành
Nơi vua ấy ở
Chỉ trong một thành
Ngủ trong một cung
Ngồi chỉ một ghế
Vinh nhục vô kể
Lo nhọc rất nhiều,
Áo che một thân
Ăn nuôi một thân
Ra đi dạo chơi
Chỉ ngồi một xe
Vật vua ăn uống
Tốn chẳng là bao
Kỳ dư tạo vẻ
Giúp cho kiêu sa
Nhà vua chỉ dùng
Tự tại làm vui.
Vui đó cũng lại
Lẫn nhiều khổ nguy
Giống như ở chỗ
Kiếm nhọn là xe
Xử sự bất minh
Tổn thương mình thôi!
Ví như nhà đẹp
Trang hoàng lộng lẫy
Chứa nhiều rắn độc
Đầy dẫy trong đó
Ngắm thì khoái mắt
Chạm vào độc hại.
Tôi vì cơ đó
Chẳng thích ngôi vua
Cũng vì cơ đó
Không nên thọ nhận.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Sinh tử khó giữ
Giống như huyễn hóa
Đâu hay việc trước
Rong ruổi về đâu?
Tôi vì cơ đó
Không nghe vua can
Vua bảo “Bỏ nhà”
Chưa phải là lúc
Giờ nghe cho kỹ
Tôi trả lời vua:
Tha hồ uống ǎn
Chẳng chút lo toan
Cái chết ập đến
Bằng rất nhiều cách.
Thuộc dòng Cam Giá
Hiệu là Bạch Tịnh
Vua nên biết đó
Chính là vua cha
Tôi muốn thoát khổ
Nên bỏ ngôi vua
Muốn tìm ra cách
Lập ra pháp lành
Không sợ diệt độ
Mãi cầu bậc nhất
Thường ra rời mãi
Sinh già bệnh chết
Muốn cầu cam lộ
Chỗ giữ gìn được
Cho nên chẳng nỡ
Gặp gỡ các dục.
Giống như thú hoang
Khát nước đi tìm
Nỗi khát mệt nhọc
Chạy trong mê man
Bỗng gặp thợ săn
Đuổi theo bắn giết
Chẳng thương thú khát
Liền giết chết nó.
Thế gian cũng vậy
Tình cảnh đói nghèo
Mê hoặc muôn mối
Chẳng lo chết đến
Tự vui, khoái ý
Mặc tình uống ǎn
Không nghĩ làm việc

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Sẽ có bại hoại.
Già đến bức mình
Như cung giương mạnh
Bệnh tật hại người
Mau hơn tên nhanh
Chết đến bức mạng
Như thợ săn vậy,
Ý ngu mê lầm
Làm sao đợi lúc
Hoặc đêm, hoặc ngày
Khi thức, khi ngủ
Dưới nước, trên khô
Tất cả mọi người
Chết không sống lại
Vùn vụt rất mau.
Giống như tánh nước
Vào miệng Ma-kiệt
Ánh sáng đèn pháp
Sáng rực tuyệt vời
Thêm lòng tinh tấn
Cho thêm dầu mỡ.
Người làm việc lành
Vui vẻ qua đi
Hành trang khi chết
Đều đã đầy đủ
Như dâng hoa đẹp
Màu sắc tươi sáng
Kẻ chí ưa lành
Dâng lên tháp tượng.
Nếu ngày sau thấy
Hoa bị héo khô
Đã được hoa mới
Lòng tràn sướng vui
Như người mình đạt
Đi lại ít thôi.
Điều hòa thân mạng
Hợp với pháp lành
Tự thấy thân mình
Mục nát đến nơi
Tự điều lo nghĩ
Thường lấy làm vui
Giống như giặc ác
Phá ngục trốn đi
Đến nơi hoang vắng.
Trong cái đầm lón

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Trong rừng lau sậy
Hổ sói nhớn nhơ
Mê lầm rong ruổi
Bị nóng khát bức
Theo sau năm kẻ
Vác đao đuổi theo
Kinh hoàng, sợ hãi
Trốn chạy hiểm nghèo
Trước bỗng lại có
Voi say hung dữ
Băng lên phía trước
Muốn giày xéo chết,
Người kia không có
Chiến cụ, gậy đao
Không mang lương thực
Không giày dép bao
Nhìn quanh bốn phía
Không nơi cậy nhờ
Lòng dạ rối loạn
Không còn biết chi.
Giờ ta cố vì
Nhà vua dẫn dụ
Muốn ngài hiểu rõ
Con đường tử sinh.
Đại vương nên hiểu
Sinh tử như thế
Phải rõ chúng sinh
Như giặc vượt ngục,
Biết rõ đằm rộng
Dụ cho ba đường
Cọp, sói, thú dữ
Biết là trần lao.
Ruổi theo cực nhọc
Nóng khát tiêu tụy
Thì nên biết đó:
Ngu si, ghét, yêu.
Kiếm bèn trí tuệ
Rộng “Thí” tư lương
Lọng chánh pháp lớn
Mang giày giới cấm
Như sĩ phu ấy
Nghèo thiếu hạnh này
Chẳng gieo đức ấy
Dụ này như thế
Trước có voi say

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Cuồng bạo hung ác
Phải biết như vậy.
Cái chết ở đời
Vào lúc bấy giờ
Không có chỗ nương
Chỉ biết cậy trông
Giữ giới, làm lành.
Vua nên hồi ý
Che chở nhân dân
Cứu giúp nguy ách
Giống như con đò
Lòng Từ ban khắp
Xem dân như con.
Vua phải giữ nước
Giống như giữ cung
Như có sâu bọ
Tìm cách diệt thôi
Thân mau chóng trốn
Không gặp mưa rơi
Đại vương cũng phải
Như vậy tránh đi
Không gặp tướng ác
Để tự cứu mình.”*

M